เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๑๖ มกราคม ถึง ๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

1. . พืชตระกูลกะหล่ำ และผักกาด (เช่น คะน้า กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บรอกโคลี กวางตุ้ง ผักกาดขาว ผักกาดหอม ฯลฯ)

ทุกระยะการเจริญเติบโต

1. หนอนใยผัก

ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยว ๆ หรือกลุ่มเล็ก ๆ ทั้งบนใบและใต้ใบพืช หนอนมีลักษณะเรียวยาว หัวแหลมท้ายแหลม ส่วนท้ายมีปุ่มยื่นออกเป็น 2 แฉก เมื่อถูกตัวจะดิ้นอย่างแรง และสร้างใยพาตัวขึ้นลงระหว่างพื้นดินกับใบพืชได้ หนอนจะกัดกินผิวใบทำให้ผักเป็นรูพรุนคล้ายร่างแห จากนั้นเข้าดักแด้บริเวณใบพืช โดยมีใยบาง ๆ ปกคลุมติดใบพืช

<u>การป้องกัน</u>

1. การใช้กับดักชนิดต่าง ๆ

- กับดักกาวเหนียวสีเหลือง เป็นกับดักทรงกระบอก หรือกระป๋องน้ำมันเครื่องสีเหลืองทาด้วยกาวเหนียว ทุก 7 - 10 วันครั้ง สามารถจับผีเสื้อหนอนใยผักได้เฉลี่ย 16 ตัวต่อวันต่อกับดัก โดยจับผีเสื้อเพศเมีย : เพศผู้ได้ 0.79 : 1 และเมื่อติดตั้งกับดักกาวเหนียวสีเหลืองจำนวน 80 กับดักต่อไร่ สามารถลดการใช้สารฆ่าแมลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์
- กับดักแสงไฟ หลอดสีน้ำเงิน 20 วัตต์ เป็นหลอดเรืองแสงที่เหมาะสมในการใช้จับผีเสื้อหนอนใยผักมากที่สุด มีราคาถูกกว่าหลอด blacklight-blue 20 วัตต์ และปลอดภัยไม่มีอันตรายจากแสงอุลตร้าไวโอเล็ต ในการติดตั้งกับดักแสงไฟควรติดตั้งรอบนอกแปลงผัก และควรดำเนินการติดตั้งพร้อมกันในพื้นที่

2. การใช้โรงเรือนตาข่ายไนล่อน หรือการปลูกผักกางมุ้ง โดยการปลูกผักในโรงเรือนที่คลุมด้วยตาข่ายไนล่อนขนาด 16 mesh (256 ช่องต่อตารางนิ้ว) สามารถป้องกันการเข้าทำลายของหนอนใยผักและหนอนผีเสื้ออื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โรงเรือนตาข่ายไนล่อนต้องปิดอย่างมิดชิดตลอดเวลาเพื่อป้องกันผีเสื้อเพศเมียเล็ดลอดเข้าไปวางไข่

3. การใช้สารชีวภัณฑ์

- การใช้เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเยนซิส ปกติในธรรมชาติจะพบเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกำจัดหนอนใยผัก แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อปริมาณเชื้อแบคทีเรียที่จะทำให้หนอนใยผักตาย จึงมีการผลิตเชื้อแบคทีเรียในรูปการค้าออกจำหน่ายที่สำคัญมี 2 สายพันธุ์ คือ Bacillus thuringiensis subsp. aizawai และ Bacillus thuringiensis subsp. kurstaki อัตรา 100 - 200 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ไม่ควรใช้ในแหล่งปลูกผักภาคกลาง ในช่วงที่มีการระบาดมากพิจารณาการใช้อัตราสูงและช่วงเวลาพ่นถี่ขึ้น หรือพ่นสลับสารฆ่าแมลง)

4. การใช้วิธีทางเขตกรรม สามารถช่วยลดการระบาดของหนอนใยผักได้ เช่น การไถพรวนดินตากแดด หรือการทำลายซากพืชอาหาร หรือการปลูกพืชหมุนเวียน ทั้งนี้เพื่อขัดขวางการขยายพันธุ์อย่างต่อเนื่องของหนอนใยผัก

5. การใช้สารฆ่าแมลง เนื่องจากหนอนใยผักเป็นแมลงที่สามารถสร้างความต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้รวดเร็ว และหลายชนิด การพิจารณาเลือกใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถป้องกันกำจัดหนอนใยผักไม่ให้เข้าทำลายผลผลิตให้เกิดความเสียหายได้ สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนใยผัก เช่น

สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟีนาเพอร์ 10% SC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลเฟนไพแรด 16% EC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ หรือ อินดอกซาคาร์บ 15% EC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 60 - 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (พ่นเมื่อพบการระบาดของหนอนใยผักทุก 5 วัน ติดต่อกัน 2 ครั้ง ควรสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ทุก 14 วัน)

2. ถั่วลันเตา

ระยะทุกระยะการเจริญเติบโต

• โรคราแป้ง (เชื้อรา *Oidium* sp.)

พบอาการของโรคที่ทุกส่วนของพืช อาการเริ่มแรกมักพบที่ใบก่อน โดยเฉพาะใบที่อยู่ด้านล่างของต้น จะพบเชื้อราลักษณะคล้ายผงแป้งสีขาวเกิดกระจายเป็นหย่อม ๆ ทั้งด้านบนใบและใต้ใบ ถ้าอาการรุนแรงเชื้อราจะลุกลามทั่ว เห็นต้นถั่วลันเตาขาวทั้งต้น ทำให้ใบและส่วนต่าง ๆ บิดเบี้ยวเสียรูปทรง ใบจะเหลือง ไหม้ และร่วงก่อนกำหนด ถ้าเกิดโรคในระยะออกดอก จะทำให้ต้นแคระแกร็น ติดฝักน้อย ฝักบิดเบี้ยว หรือฝักและเมล็ดลีบเล็กลง

<u>การป้องกัน</u>

1. ไม่ปลูกพืชแน่นเกินไป และหมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทของอากาศได้ดี

2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรคพ่นด้วยสารซัลเฟอร์ 80% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนแคป 19.5% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ซัลเฟต 30% WP อัตรา 12.5 - 25 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฮกซะโคนาโซล 5% EC อัตรา 20 - 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5 - 7 วัน

**** สารซัลเฟอร์ ไม่ควรพ่นในสภาพอากาศร้อน หรือมีแดดจัด เพราะอาจจะทำให้ใบไหม้

3. มะเขือเทศ

ทุกระยะการเจริญเติบโต

โรคใบหงิกเหลือง (เชื้อไวรัส Tomato yellow leaf curl virus, TYLCV)

ใบยอดและใบอ่อน หดย่นหงิกมีสีเหลือง ขอบใบม้วนงอ ยอดเป็นพุ่ม ใบที่แตกใหม่มีขนาดเล็ก ต้นแคระแกร็น ทำให้มะเขือเทศไม่ติดผลหรือติดผลน้อยมาก

<u>การป้องกัน</u>

๑. ใช้มะเขือเทศพันธุ์ต้านทานโรค

๒. คัดเลือกกล้ามะเขือเทศที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคไวรัสมาปลูก

๓. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กะเม็ง หญ้ายาง กระทกรก ลำโพง โทงเทง และขี้กาขาว

๔. ตรวจแปลงสม่ำเสมอ ถ้าพบต้นที่เป็นโรค ถอนแล้วนำไปทำลายนอกแปลงปลูก

๕. เชื้อไวรัสสาเหตุโรคพืช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้ โดยพ่นสารฆ่าแมลงหวี่ขาวยาสูบซึ่งเป็นพาหะนำโรค เช่น สารอิมิดาโคลพริด ๑๐% SL อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟิโพรนิล ๕% SC อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เฟนโพรพาทริน ๑๐% EC อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๖. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค ได้แก่ พืชตระกูลแตง ตระกูลถั่ว ตระกูลมะเขือ ขึ้นฉ่าย ยาสูบ งา กะเพราขาว ตำลึง หงอนไก่ บานไม่รู้โรย และทานตะวัน เป็นต้น ใกล้แปลงปลูกมะเขือเทศ

๗. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกมะเขือเทศซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค

๔. หอมแดง, หอมหัวใหญ่, หอมแบ่ง, กระเทียม

ระยะการเจริญเติบโตทางลำต้น - พัฒนาหัว

• หนอนกระทู้หอม

หนอนกระทู้หอมจะเจาะเข้าไปอาศัยในใบหอมและกัดกินเนื้อเยื่อใบหอมทำให้ใบมีสีขาว และจะกัดกินไปถึงหัวหอมทำให้ไม่สามารถเก็บผลผลิตได้

<u>การป้องกัน</u>

๑. เก็บกลุ่มไข่และหนอนทำลายเพื่อช่วยลดการระบาด

๒.ใช้เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเยนซิส Bacillus thuringiensis (Bt) อัตรา ๒๐๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (SC)

๓. ใช้นิวเคลียร์โพลีฮีโดรซีสไวรัส หรือ เอ็นพีวีหนอนกระทู้หอม อัตรา ๒๐ - ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๗ วัน เมื่อพบต้นที่มีรอยทำลายเกิน ๑๐ เปอร์เซ็นต์ กรณีพบการะบาดรุนแรง มีความเสียหายเกิน ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ควรพ่นติดต่อกัน ๒ ครั้ง ทุก ๔ วัน

๔. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น

โทลเฟนไพแรด ๑๖% EC อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอฟีนาเพอร์ ๑๐% SC อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพรล ๑๐% OD อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟลูเบนไดอะไมด์ ๒๐% WG อัตรา ๖ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล ๕.๑๗% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ ๑๕% EC อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เมื่อพบกลุ่มไข่เฉลี่ย ๐.๕ กลุ่มต่อ ๑ ตารางเมตร โดยการสุ่มนับแบบทแยงมุม ๒๕ จุดต่อไร่ พ่นจนกว่าการทำลายจะลดลงต่ำกว่า ๑๐ เปอร์เซ็นต์

๕. เงาะ

แทงช่อดอก - ผลอ่อน

โรคราแป้ง (เชื้อรา Oidium nephelii)

พบโรคระบาดมากในระยะที่เงาะสร้างช่อดอก และผลอ่อน โดยพบผงสีขาวหรือสีเทาอ่อนคล้ายแป้งเกาะบนช่อดอก และตามร่องขนของผล ทำให้ติดผลน้อย หรือไม่ติดผล ถ้าติดผลจะมีขนาดเล็กไม่สมบูรณ์ หลุดร่วงง่าย หรือทำให้ผลเน่าแห้งติดคาที่ก้านช่อ หากเป็นโรคในระยะผลโตจะทำให้ขนแห้ง แข็ง ผิวผลมีสีคล้ำไม่สม่ำเสมอ ถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ขนกุด เรียกว่า เงาะขนเกรียน ในระยะที่ผลกำลังสุกส่วนที่มีเชื้อราปกคลุมจะมีสี

ซีดกว่าปกติ นอกจากนี้ อาจพบอาการของโรคได้ที่ส่วนยอดและใบ หากอาการรุนแรงจะทำให้ใบอ่อนร่วง

<u>การป้องกัน</u>

๑. กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก และตัดแต่งทรงพุ่มเงาะให้โปร่ง เพื่อให้อากาศถ่ายเทสะดวก เป็นการลดความชื้นในทรงพุ่ม และไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค

๒. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบเริ่มมีอาการของโรค ตัดแต่งและเก็บส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค

๓. หากพบมีการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ซัลเฟอร์ ๘๐% WP อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไตรโฟรีน ๑๙% EC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เบโนมิล ๕๐% WP อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และควรหยุดพ่นสารก่อนเก็บผลผลิต อย่างน้อย ๑๕ วัน

**** ไม่ควรพ่นสารในช่วงดอกบาน เพื่อป้องกันผลกระทบต่อการผสมเกสร

สำหรับสารซัลเฟอร์ ไม่ควรพ่นในสภาพอากาศร้อน หรือมีแดดจัด เพราะอาจทำให้เกิดอาการไหม้ที่ช่อดอกและผลอ่อนได้